

DECIZIE

24 iulie 2019

mun. Chișinău

Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție în componența:

Președinte
Judecători

Vladimir Timofti
Anatolie Țurcan
Elena Cobzac

examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat de către avocatul Bolocan Ludmila în numele inculpatului Patlaciuc Vadim, prin care se solicită casarea deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2019, în cauza penală în privința lui

Patlaciuc Vadim XXXXX, născut la XXXXX, originar din r-nul XXXXXX, domiciliat în mun. XXXXXX, str. XXXXXX, nr. XX, ap. XX.

Termenul de examinare a cauzei:

Prima instanță: 21.12.2017–18.07.2018;

Instanța de apel: 16.10.2018–13.02.2019;

Instanța de recurs: 26.04.2019– 24.07.2019.

Asupra admisibilității recursului ordinar declarat, în baza actelor din dosar, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

CONSTATĂ:

1. Prin sentința Judecătorei Hîncești, sediul Central din 18 iulie 2018, examinată în baza probelor administrate la faza de urmărire penală în conformitate cu prevederile art.364¹ Cod de procedură penală, Patlanciuc Vadim a fost recunoscut vinovat și condamnat în baza art.27-248 alin.(1) Cod penal, la amendă în mărime de 500 unități convenționale, echivalentul a 25 000 lei.

S-a dispus confiscarea și trecerea cu titlu gratuit în folosința statului a mijlocului de transport „XXXXXX” cu n/î XXXXXX.

2. Pentru a pronunța sentința instanța de fond, în fapt a constatat că V. Patlanciuc la data de 29.09.2017, ora 00⁵⁵ urmărind scopul trecerii peste frontiera vamală a Republicii Moldova a mărfurilor în proporții mari, fără a le declara controlului vamal, deplasându-se cu mijlocul de transport de model „XXXXXX” cu n/î XXXXXX, s-a prezentat în zona de control vamal a postului vamal Leușeni, la ieșirea din țară, unde a încercat să treacă peste frontiera vamală, fără a declara organului vamal 4 150 pachete de țigări de marca „Camel” și 900 pachete de țigări, marca „Winston Red Classic” cu valoarea totală în vamă în mărime de 117 950 lei, ceea ce constituie proporții mari, pe care le-a tăinuit în podeaua mijlocului de transport menționat, însă din motive independente de voința sa și anume - că lotul de

țigări a fost depistat și ridicat de către colaboratorii vamali ai postului vamal Leușeni, nu a reușit să-și ducă până la capăt intențiile criminale.

3. Sentința a fost contestată cu apel de către avocatul I. Bătrîncea în numele inculpatului, care a solicitat casarea parțială a sentinței cu stabilirea unei pedepse cu amenda la limita minimă, fără confiscarea mijlocului de transport.

În motivarea apelului s-au invocat următoarele:

- la stabilirea pedepsei instanța nu a ținut cont de toate circumstanțele atenuante prezente în speță și anume - recunoașterea vinei, a contribuit activ la descoperirea infracțiunii, se căiește sincer de cele comise, pentru prima dată a comis o infracțiune ușoară, se caracterizează pozitiv;

- mijlocul de transport confiscat aparține cu drept de proprietate inculpatului și nu a fost folosit cu scopuri infracționale;

- în speță nu există o proporționalitate între gravitatea faptei și aplicarea măsurii de confiscare specială a mijlocului de transport pornind de la protecția acordată de art.1 al Protocolului adițional nr. 1 al CEDO;

- în practica sa CEDO a statuat că simpla faptă de încălcare a legislației vamale nu este suficientă pentru aplicarea măsurii de confiscare, fiind necesar de a stabili dacă măsura de confiscare corespunde gravității situației (cauza Ismailov vs Federația Rusă 06.11.2008).

4. Prin decizia Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2019, apelul declarat a fost admis, inclusiv din alte motive, casată sentința și pronunțată o nouă hotărâre potrivit modului stabilit pentru prima instanță.

Procesul penal în privința lui V. Patlanciuc în baza art.27-248 alin.(1) Cod penal, a fost încetat pe motiv că fapta constituie o contravenție.

V. Patlanciuc a fost eliberat de răspundere contravențională în baza art.287 alin.(10) Cod contravențional din motivul expirării termenului de prescripție de atragere la răspundere contravențională.

S-a dispus confiscarea în beneficiul statului a corpurilor delictive 4 150 pachete de țigări de marca „Camel” și 900 pachete de țigări, marca „Winston Red Classic” și mijlocul de transport de model „XXXXXX” cu n/î XXXXXX.

5. În decizia adoptată instanța de apel a relevat, că fapta comisă de către inculpat urmează a fi calificată în baza art.287 alin.(10) Cod contravențional, deoarece potrivit modificărilor operate la art.126 Cod penal, care la momentul examinării apelului prevedea, că se consideră proporții mari valoarea bunurilor (...) trecute peste frontiera vamală, valoarea pagubei pricinuite de o persoană sau de un grup de persoane, care depășește 20 de salarii medii lunare pe economie prognozate, stabilite prin hotărârea de Guvern în vigoare la momentul săvârșirii faptei, precum și de Hotărârea Guvernului nr.1233 din 09.11.2016 care prevedea cuantumul salariului mediu lunar pe economie, prognozat pentru anul 2017, în mărime de 5 600 lei.

Colegiul penal a menționat că în acțiunile lui V. Patlaciuc sunt prezente elementele componentei contravenției în cauză și anume: încălcarea regulilor vamale, adică - trecerea mărfurilor, obiectelor și altor valori peste frontiera vamală a Republicii Moldova eludând controlul vamal ori tănuindu-le de el în locuri special pregătite sau adaptate în acest scop, dacă aceste acțiuni nu constituie infracțiune de contrabandă sau o altă infracțiune.

Referitor la confiscarea specială, instanța de apel a conchis că inculpatul V. Patlaciuc a folosit mijlocul de transport de model „Volkswagen Transporter” cu n/î SD AH866, al cărui proprietar este, la trecere peste frontiera vamală, fără a declara organului vamal 4 150 pachete de țigări de marca „Camel” și 900 pachete de țigări de marca „Winston Red Classic” și în conformitate cu prevederile art.106 Cod penal și art.439⁷ Cod contravențional, mijlocul de transport urmează a fi supus confiscării speciale.

6. Împotriva deciziei instanței de apel a declarat recurs ordinar avocatul L. Bolocan în numele inculpatului, care invocând temeiul de drept prevăzut la pct.6) alin.(1) art.427 Cod contravențional, solicită, casarea parțială a deciziei în partea confiscării speciale cu pronunțarea unei noi hotărâri cu restituirea proprietarului a mijlocului de transport de model „XXXXXX” cu n/î XXXXXX, invocând următoarele:

- instanța de apel nu a argumentat în ce mod inculpatul ar putea folosi din nou automobilul la săvârșirea infracțiunii și care infracțiune ar putea fi săvârșită în condiția în care infracțiunea imputată nu a fost consumată, or, inculpatul anterior nu a comis și nici nu a fost bănuit de comiterea altor infracțiuni;

- în speță nu există o proporționalitate între gravitatea faptei comise și aplicarea măsurii de confiscare a mijlocului de transport, a cărui evaluare pe piață se estimează la 8 000 euro, faptul dat este în contradicție cu prevederile art.1 al Protocolului adițional nr.1 al CoEDO și practica Curții cauza Ismailov vs Federația Rusă 06.11.2008;

- instanța nu a argumentat din ce cauză confiscarea specială în prezenta speță este echitabilă, reieșind din faptul că inculpatul a recunoscut vina, s-a căit sincer de cele comise, anterior nu a fost condamnat, este unicul întreținător al familiei, are un copil minor, iar automobilul confiscat este unicul mijloc prin care își întreține familia. Acest bun inculpatul l-a procurat din surse legale proprii;

- valoarea automobilului depășește cu mult valoarea bunurilor pe care V. Patlanciuc a încercat să le treacă peste frontiera vamală;

- prin confiscarea mijlocului de transport de model „XXXXXX” cu n/î XXXXXX lui V. Patlanciuc i s-a încălcat dreptul de proprietate consfințit în art.46 alin.(3) din Constituție, care prevede că averea dobândită licit nu poate fi confiscată;

- deși s-a invocat că automobilul a fost recunoscut corp delict, acesta nu putea fi recunoscut în această calitate deoarece în materialele cauzei nu se conțin date că acesta a fost dobândit ilicit, ori avea menirea să fie utilizat în scopuri criminale;

- confiscarea automobilului în speța dată nu este necesară și nici proporțională circumstanțelor cauzei, deoarece nu a fost cauzat prejudiciu statului sau societății.

7. Examinând admisibilitatea în principiu a recursului ordinar declarat, în raport cu materialele cauzei și motivele invocate, ținând cont de opinia acuzatorului de stat expusă în referință, Colegiul penal decide inadmisibilitatea acestuia, din următoarele considerente.

Raționamentele instanței privind inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de apărare, se întemeiază în drept pe dispoziția art.432 alin.(2) pct.4) Cod de procedură penală, potrivit căreia instanța, examinând admisibilitatea în principiu a recursului declarat împotriva hotărârii instanței de apel, este în drept să decidă asupra inadmisibilității acestuia în cazul în care constată că recursul este vădit neîntemeiat.

Conform prevederilor art.424 alin.(2) Cod de procedură penală, instanța de recurs examinează cauza numai în limitele temeiurilor prevăzute de art.427 Cod de procedură penală, care în mod obligatoriu trebuie să fie invocate și argumentate de către recurenți.

Prin urmare, recursul este declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat, atunci când titularul acestuia invocă în cerere temeiuri care în mod evident nu sunt aplicabile circumstanțelor cauzei, sau când nu este descrisă și argumentată esența încălcării.

Din conținutul cererii de recurs ordinar declarat de avocatul L. Bolocan, se constată că acesta critică decizia instanței de apel considerând-o neîntemeiată și neargumentată în partea dispunerii confiscării speciale a mijlocului de transport de model „XXXXXX” cu n/î XXXXXX.

Analizând criticile formulate de recurent, prin prisma temeiului prevăzut de pct.6) din alin.(1) al art.427 Cod de procedură penală, instanța de recurs apreciază argumentele invocate, ca fiind neîntemeiate, or, efectuând o verificare a materialelor din dosar se constată că, instanța de apel la soluționarea chestiunii privind soarta corpurilor delictive, a adoptat o soluție corectă, întemeiată și motivată.

În argumentarea acestei concluzii Colegiul penal va reține prevederile art.439⁷ alin. (2) lit. a) Cod contravențional, care prevede că sunt supuse confiscării speciale bunurile utilizate sau destinate pentru săvârșirea unei contravenții.

Aliniatul 8 al aceleași norme prevede că confiscarea specială se poate aplica chiar dacă făptuitorul este eliberat de răspundere contravențională.

Corpurile delictive conform prevederilor art.431 Cod contravențional se consideră obiecte, bani, documente, **mijloace de transport**, sau alte valori, **față de care există temeiuri de a presupune că au servit la săvârșirea contravenției (...).**

Prin urmare se constată, că instanța de apel, la adoptarea soluției de aplicare a confiscării speciale a autoturismului lui V. Patlanciuc s-a condus de prevederile normelor de drept sus citate. Totodată, conform prevederilor art.439⁴ alin.(1) lit. c) Cod contravențional, măsurile de siguranță au drept scop înlăturarea consecințelor faptei, a unui pericol ori pentru prevenirea săvârșirii faptelor contravenționale prevăzute de prezentul cod. Măsură de siguranță este și confiscarea specială.

Astfel, sunt supuse confiscării speciale bunurile utilizate sau destinate pentru săvârșirea unei contravenții. În cazul soluționării cauzei în fond, se hotărăște chestiunea cu privire la corpurile delictive. În acest caz uneltele care au servit la săvârșirea infracțiunii sau contravenției vor fi confiscate și predate instituțiilor respective sau nimicite.

Prin urmare, instanța de apel pronunțând-u-se în mod detaliat și argumentat asupra tuturor motivelor invocate de apărare în acest sens, just și întemeiat a dispus confiscarea autoturismului de model „XXXXXX” cu n/î XXXXXX în contul statului.

Argumentul apărării precum că autoturismul nu este pasibil confiscării, pe motiv că valoarea acestuia nu este proporțională în raport cu gravitatea faptei și cu protecția acordată dreptului de proprietate în baza art.1 al Protocolului adițional nr.1 al CoEDO, Colegiul penal îl respinge ca neîntemeiat, or acest mijloc de transport a fost folosit la comiterea contravenției ca mijloc indispensabil de realizare a actului de conduită incriminat, reprezentând o componentă de concepere a activității infracționale.

La acest capitol instanța de recurs mai reține și faptul că, în cazul unei confiscări de proprietăți echilibrul just dintre scop și drepturi depinde de mulți factori, inclusiv de scopul urmărit și de comportamentul proprietarului. În cazul de față, reieșind din gradul de implicare a proprietarului în acțiunile comise prin modul în care a fost concepută activitatea infracțională cu folosirea mijlocului de transport destinat să servească la realizarea contrabandei se deduce că mașina a fost utilizată în mod indispensabil la tentativa de trecere peste frontiera vamală a R. Moldova a țigărilor, care au fost tănuite în locuri special adaptate în acest scop. Astfel fără utilizarea mijlocului de transport care a fost pregătit/adaptat special în acest scop pentru a ascunde de controlul vamal țigările nu s-ar fi putut realiza fapta contravențională.

Tot aici, Colegiul penal ține să menționeze că dreptul de proprietate nu este un drept absolut. El poate constitui obiectul unor limitări, care trebuie să fie prevăzute de lege, să urmărească un scop legitim și să fie proporțională în raport cu scopul urmărit.

Conform principiul proporționalității, măsura confiscării mijloacelor de transport nu încalcă prevederile art.1 din CEDO, instanța de judecată fiind competentă să aprecieze dacă

în cazul săvârșirii unei contravenții de contrabandă se impune o asemenea măsură complementară.

Conform jurisprudenței naționale, mărfurile și obiectele care constituie obiectul contrabandei, precum și mijloacele de transport și alte mijloace destinate, folosite pentru transportarea sau tănuirea acestora și recunoscute drept instrumente ale infracțiunii, fiind corpuri delictive, pot fi confiscate în beneficiul statului conform art.46 alin.(4) din Constituția RM, art.439⁷ alin.(2) lit. a) Cod contravențional și art.162 Cod de procedură penală.

La fel, se relevă că principiul proporționalității, consacrat expres la art.54 alin.(4) din Constituție, presupune că, orice restrângere trebuie stabilită și aplicată numai în scopul pentru care a fost prevăzută și în limitele strict necesare, în funcție de situația care o justifică. Dacă nu există dispoziții legale care să determine limitele proporționalității, problema se soluționează pornind de la situațiile și circumstanțele concrete (de fapt), care trebuie verificate și apreciate de către autoritatea (instanța), în fata căreia se invocă neproporționalitatea (Decizia nr.4-1ril-5/2019 din 07.02.2019, Cu privire la confiscarea specială a mijloacelor de transport).

Astfel, după cum s-a menționat mai sus dreptul de proprietate nu este un drept absolut, iar partea a doua a art.1 din Protocolul nr. 1 prescrie clar condițiile în care privarea de un bun nu reprezintă o încălcare a dreptului de proprietate a titularului asupra aceluși bun.

Așa dar, în speță, instanța de apel just a ținut cont de împrejurările enunțate și prin urmare, sunt neîntemeiate și argumentele invocate de apărare că, prin aplicarea confiscării speciale a mijlocului de transport, lui V. Patlanciuc i s-a încălcat dreptul de proprietate, or, proporționalitatea, care se apreciază în fiecare caz separat, în speță a fost respectată.

În continuare, Colegiul penal respinge ca fiind eronată opinia recurentului referitor la faptul că bunul care a fost utilizat la comiterea contravenției urmează a fi confiscat doar în cazul în care valoarea acestuia este proporțională cu valoarea bunurilor transportate prin contrabandă. Acest corp delict (automobilul) este unul diferit de obiectul contrabandei (în speță – 4 150 pachete de țigări de marca „Camel” și 900 pachete de țigări, marca „Winston Red Classic” cu valoarea totală în vamă în mărime de 117 950 lei), și are calitatea de instrument de comitere a infracțiunii și doar instanța de judecată este competentă să aprecieze dacă în cazul săvârșirii unei contravenții de contrabandă se impune o asemenea măsură de siguranță sau nu.

La fel, urmează a fi respinse alegațiile recurentului prin care se afirmă că, autoturismului de model „XXXXXX” cu n/î XXXXXX, eronat a fost recunoscut corp delict, pe motiv că în materialele cauzei nu se conțin date că acesta a fost dobândit ilicit, ori avea menirea să fie utilizat în scopuri criminale. Aceste afirmații sunt contrare prevederilor art.158 alin. (1) Cod penal și art. 431 Cod contravențional, care stipulează că corpuri delictive sunt recunoscute obiectele care au servit la săvârșirea infracțiunii /contravenției. Astfel în speță cu certitudine s-a stabilit că mijlocul de transport menționat a fost **utilizat în mod indispensabil la săvârșirea faptei incriminate, fiind special pregătit/adaptat cu spații pentru tănuirea țigărilor.**

Generalizând cele menționate instanța de recurs constată că în speță măsura confiscării mijlocului de transport, utilizat la comiterea contravenției, nu este abuzivă și nu încalcă principiile constituționale referitoare la proprietate, ci este o măsură de siguranță prevăzută de lege și aplicată în temeiul acesteia.

Totodată Colegiul apreciază că în speță este oportună aplicarea confiscării speciale în scopul restabilirii echității sociale și contracararea, pe viitor, a comiterii unor fapte similare de către făptuitor sau de terți, în condițiile în care V. Patlanciuc a fost eliberat de

răspundere contravențională din motivul expirării termenului de prescripție de atragere la răspundere contravențională, or o asemenea situație poate crea impresia persoanelor despre posibilitatea comiterii unor acțiuni similare, ca urmare a nivelului mic al consecințelor care pot surveni, situație care contravine interesului societății.

În consecință se reține, că instanța de apel și-a argumentat riguros soluția adoptată la acest capitol, soluție pe care Colegiul penal o consideră legală, justă și întemeiată.

Tot aici, Colegiul ține să menționeze că, cauza CEDO (Ismayilov vs. Russia), la care face referire recurentul, nu este relevantă speței, or, în cauza menționată banii confiscați au constituit obiectul contrabandei, iar în speța supusă judecării s-a constatat că obiectul contravenției l-au constituit pachetele de țigări, iar mijlocul de transport de model „XXXXXX” cu n/î XXXXXX a fost utilizat în calitate de instrument indispensabil la comiterea faptei, acesta fiind special adaptat în acest scop. Prin urmare, scopul urmărit de instanța de judecată la dispunerea confiscării mijlocului de transport menționat a fost de a preîntâmpina folosirea acestuia pe viitor, la săvârșirea unor fapte ilegale.

Împrejurările enunțate denotă în mod concludent că, instanța de apel nu a comis erori de drept în raport cu motivele invocate de recurent, hotărârea contestată conține motive clare și legale pe care se întemeiază soluția, iar temeiul invocat de recurent prevăzut la art.427 alin.(1) pct.6) Cod de procedură penală, nu și-a găsit confirmare la examinarea recursului ordinar.

Astfel de eroare de drept în speța examinată nu s-a comis, prin urmare, hotărârea atacată este legală și întemeiată, iar recursul ordinar urmează a fi declarat inadmisibil, ca fiind vădit neîntemeiat.

8.În conformitate cu prevederile art. 432 alin. (2) pct. 4) Cod de procedură penală, Colegiul penal al Curții Supreme de Justiție,

D E C I D E :

Inadmisibilitatea recursului ordinar declarat de către avocatul Bolocan Ludmila în numele inculpatului Patlaciuc Vadim, împotriva deciziei Colegiului penal al Curții de Apel Chișinău din 13 februarie 2019, în cauza penală privindu-l pe *Patlaciuc Vadim*, ca fiind vădit neîntemeiat.

Decizia este irevocabilă, pronunțată integral la 22 august 2019.

Președinte

Vladimir Timofti

Judecători

Anatolie Țurcan

Elena Cobzac